

Nurodykite regiono plėtros problemą, kurią siekiate spręsti (prisidėti prie sprendimo)	Nurodykite susijusį NRPP reglamento 3 straipsnio tikslą (pasirinkite iš sąrašo arba nukopijuokite iš darbo lapio "ES fondo tikslai")	Pasirinkite Investavimo kryptis pagal Reglamento dėl veiklos rezultatų peržiūros sistemos projekte nurodomas politikos ir intervencinės srities (pasirinkite iš sąrašo arba nukopijuokite iš darbo lapio "Intervencinės sritys")		Nurodykite veiklas, kuriomis siūlote spręsti problemą ir trumpai paaiškinkite jų reikalingumą, svarbą (laisvas tekstas)	Pažymėkite, kuriose regiono dalyse tikslinga įgyvendinti remiamas veiklas. Galite rinktis visus ar keletą variantų. Jeigu pasirinkote kitą specifičią teritoriją, nurodykite ją L stulpelyje ("Kitos pastabos ir komentarai")					Pasirinkite, ar investavimo kryptis nukreipta į šiuo metu nesprendžiamas regiono plėtros problemas, jų priežastis (nauja kryptis) ar numatoma tęsti investicijas, atitinkančias 2021-2027 m. regionines pažangos priemones (tęstinė kryptis)? / Pasirinkite iš:	Prireikūs nurodykite galimus patobulinimus tęstinėms investavimo kryptims, pateikite nuorodas į duomenų šaltinius ar analizes, pagrindžiančias pasirinktos krypties aktualumą, pateikite kitą Jūsų nuomone svarbią informaciją ir komentarus.
Regiono plėtros problema	ES fondo tikslas	Politikos sritis	Intervencinė sritis	Veiklos	Regiono centras	Savivaldybių centrai	Kiti miestai, miesteliai ir kaimai	Kurortai, kurortinės teritorijos	Kita (specifinė) teritorija	Tęstinumas	Kitos pastabos ir komentarai (neprivaloma)
1. Tvarų Marijampolės regiono augimą stabdo silpstantis ekonominis potencialas	(a) remti Sąjungos tvarų klestėjimą visuose regionuose: (ii) stiprinant Sąjungos pramoninę bazę, atsparias tiekimo grandines ir skatinant tvarią ir konkurencingą gamybą, visų pirma nulinio balanso ir ypatingos svarbos žaliavų technologijų srityse, ypatingą dėmesį skiriant mažųjų ir vidutinių įmonių konkurencingumui, visapusiškai integruojant aplinkos ir klimato srities užmojus, kad būtų paspartintas perėjimas prie švarios pramonės;	Parama verslui	Verslo infrastruktūra (įskaitant pramonės parkus ir zonas)	1.1. Verslo plėtrai ir investicijų pritraukimui reikalingos infrastruktūros įrengimas: - investicijoms pritaikytų didesnio plotų sklypų, gamybinės ir sandėliavimo paskirties pastatų pasiūlos didinimas bei inžinerinės, susisiekimo ir logistikos infrastruktūros, reikalingos investicijų pritraukimui, plėtra; - uosto Nemune įrengimas; - multi logistikos centras su tarptautiniu operatoriumi Marijampolėje. Šios veiklos įgyvendinimas sudarytų sąlygas į regioną pritraukti investuotojus, nes įrengta infrastruktūra sudarytų galimybę įsikurti greičiau, sumažinant laiko ir kitus kaštus. Investicijų pritraukimas ir verslo plėtra sukuria daugiau ir aukštesnę pridėtinę vertę kuriančių darbo vietų. Taip didinamos įsidarbinimo ir didesnių pajamų gavimo galimybės regionuose, kas prisideda prie demografinių problemų sprendimo (mažėja jaunų ir išsilavinusių žmonių išvykimas į didžiuosius šalies miestus ir užsienio šalis), kuriama palankesnė terpė naujiems verslams steigtis.	☒	☒	☐	☐	☒	Tęstinė kryptis (tobulintina)	Galimi pareiškėjai – savivaldybių administracijos ir laisvųjų ekonominių zonų ar pramonės parkų valdymo bendrovės. Kita (specifinė) teritorija – laisvųjų ekonominių zonų teritorija.
1. Tvarų Marijampolės regiono augimą stabdo silpstantis ekonominis potencialas	(a) remti Sąjungos tvarų klestėjimą visuose regionuose: (i) didinant teritorijų patrauklumą, kad būtų remiama teisė pasilikti, be kita ko, remiant integruotos miesto ir kaimo vietovių plėtros strategijas, įskaitant paramą teritorinėms paslaugoms ir infrastruktūrai;	Daugiasektorinė parama	Kita (nenurodyta) intervencinė sritis	1.2. Bendradarbiystės erdvių kūrimas, kuriose rastų patogias darbo vietas, aprūpintas reikiama įranga, internetu, baldais, pritaikytais susitikimams, vaizdo konferencijoms, regione įsikūrę nuotoliniu dirbantys asmenys, smulkūs ir pradedantys verslai. Bendradarbiystės erdvių sukūrimas sudarytų sąlygas į regioną pritraukti gyventojus iš didmiesčių, išnaudojant nuotolinio darbo teikiamas galimybes, skatintų smulkių verslų, start-up kūrimąsi.	☐	☒	☒	☐	☐	Tęstinė kryptis (tobulintina)	
1. Tvarų Marijampolės regiono augimą stabdo silpstantis ekonominis potencialas	(a) remti Sąjungos tvarų klestėjimą visuose regionuose: (viii) stiprinant Sąjungos transporto infrastruktūrą ir prisidedant prie transeuropinio transporto tinklo užbaigimo, visų pirma pagrindiniame ir išplėstiniame pagrindiniame tinkle, kartu užtikrinant dekarbonizaciją ir gerinant junglumą, saugumą ir prieinamumą atokiose, periferinėse ir prasciau sujungtose vietovėse; remiant žaliąją ir skaitmeninę transporto pertvarką;	Transportas	Naujai nutiesti ar atnaujinti keliai	1.3. Susisiekimo infrastuktūros plėtra ir modernizavimas: - aplinkkelių statyba (Marijampolės, Šakių rajono savivaldybėse); - nuovažos nuo Via Baltica į Kazlų Rūdą įrengimas (privalo būti pateikimas į kiekvieną savivaldybę, kurią kerta automagistralė). Susisiekimo infrastruktūra būtina keleto sričių problemų sprendimui, pirmiausia ekonomikai – užtikrina prekių, paslaugų, žmonių judėjimą, yra būtina ekonomikos funkcionavimui ir verslo plėtrai.	☒	☒	☒	☐	☐	Tęstinė kryptis (tobulintina)	PRIORITETINĖ VEIKLA
1. Tvarų Marijampolės regiono augimą stabdo silpstantis ekonominis potencialas	(a) remti Sąjungos tvarų klestėjimą visuose regionuose: (viii) stiprinant Sąjungos transporto infrastruktūrą ir prisidedant prie transeuropinio transporto tinklo užbaigimo, visų pirma pagrindiniame ir išplėstiniame pagrindiniame tinkle, kartu užtikrinant dekarbonizaciją ir gerinant junglumą, saugumą ir prieinamumą atokiose, periferinėse ir prasciau sujungtose vietovėse; remiant žaliąją ir skaitmeninę transporto pertvarką;	Transportas	Rekonstruoti arba modernizuoti greitkeliai ir keliai	1.4. Susisiekimo infrastuktūros plėtra: - gatvių/kelių/tiltų rekonstrukcija, tame tarpe pritaikant kariniam mobilumui; - žvyreklių asfaltavimas. Susisiekimo infrastruktūra būtina keleto sričių problemų sprendimui – tai būtina sąlyga atsparumui – kaip dvigubo naudojimo infrastruktūra karinių veiksmų ir krizių atveju, užtikrinanti gynybinės paskirties logistiką bei gyventojų evakuaciją. Išvystyta susisiekimo infrastruktūra tiek regiono viduje, tiek su didesniais urbanistiniais centrais šalyje užtikrina sąlygas regiono patrauklumui gyventi.	☒	☒	☒	☐	☐	Tęstinė kryptis (tobulintina)	PRIORITETINĖ VEIKLA
1. Tvarų Marijampolės regiono augimą stabdo silpstantis ekonominis potencialas	(a) remti Sąjungos tvarų klestėjimą visuose regionuose: (viii) stiprinant Sąjungos transporto infrastruktūrą ir prisidedant prie transeuropinio transporto tinklo užbaigimo, visų pirma pagrindiniame ir išplėstiniame pagrindiniame tinkle, kartu užtikrinant dekarbonizaciją ir gerinant junglumą, saugumą ir prieinamumą atokiose, periferinėse ir prasciau sujungtose vietovėse; remiant žaliąją ir skaitmeninę transporto pertvarką;	Transportas	Naujai nutiesti ar atnaujinti geležinkeliai	1.5. Geležinkelių susisiekimo infrastuktūros plėtra ir modernizavimas: - gretitoji geležinkelio vėžė su krovos galimybe prie Marijampolės (pagal dabartinius sprendinius netoli Marijampolės LEZ Rail Baltic II dvigubos paskirties kelynas); - geležinkelio infrastuktūros įrengimas Šakių rajone. Geležinkelių infrastuktūros išvystymas padidintų regiono konkurencingumą ir investicinį patrauklumą.	☒	☒	☒	☐	☐	Nauja kryptis	

Nurodykite regiono plėtos problemą, kurią siekiate spręsti (prisidėti prie sprendimo)	Nurodykite susijusį NRPP reglamento 3 straipsnio tikslą (pasirinkite iš sąrašo arba nukopijuokite iš darbalapio "ES fondo tikslai")	Pasirinkite Investavimo kryptis pagal Reglamento dėl veiklos rezultatų peržiūros sistemos projekte nurodomas politikos ir intervencinės sritis (pasirinkite iš sąrašo arba nukopijuokite iš darbalapio "Intervencinės sritys")		Nurodykite veiklas, kuriomis siūlote spręsti problemą ir trumpai paaiškinkite jų reikalingumą, svarbą (laisvas tekstas)	Pažymėkite, kuriose regiono dalyse tikslinga įgyvendinti remiamas veiklas. Galite rinktis visus ar keletą variantų. Jeigu pasirinkote kitą specifinę teritoriją, nurodykite ją L stulpelyje ("Kitos pastabos ir komentarai")					Pasirinkite, ar investavimo kryptis nukreipta į šiuo metu nesprendžiamas regiono plėtos problemas, jų priežastis (nauja kryptis) ar numatoma tęsti investicijas, atitinkančias 2021-2027 m. regionines pažangos priemones (tęstinė kryptis)? / Pasirinkite iš:	Prireikūs nurodykite galimus patobulinimus tęstinėms investavimo kryptims, pateikite nuorodas į duomenų šaltinius ar analizes, pagrindžiančias pasirinktos krypties aktualumą, pateikite kitą Jūsų nuomone svarbią informaciją ir komentarus.
Regiono plėtos problema	ES fondo tikslas	Politikos sritis	Intervencinė sritis	Veiklos	Regiono centras	Savivaldybių centrai	Kiti miestai, miesteliai ir kaimai	Kurortai, kurortinės teritorijos	Kita (specifinė) teritorija	Tęstinumas	Kitos pastabos ir komentarai (neprivaloma)
1. Tvarų Marijampolės regiono augimą stabdo silpstantis ekonominis potencialas	(a) remti Sąjungos tvarų klestėjimą visuose regionuose: (viii) stiprinant Sąjungos transporto infrastruktūrą ir prisidedant prie transeuropinio transporto tinklo užbaigimo, visų pirma pagrindiniame ir išplėstiniame pagrindiniame tinkle, kartu užtikrinant dekarbonizaciją ir gerinant junglumą, saugumą ir prieinamumą atokiose, periferinėse ir prasciau sujungtose vietovėse; remiant žaliąją ir skaitmeninę transporto pertvarką;	Transportas	Dviračių infrastruktūra	1.6. Dviračių ir pėsčiųjų takų tinklo modernizavimas ir plėtra, be kita ko jungiant gyvenamąsias vietas (miestus / priemiesčius, miestus / kaimus) ir traukos objektus (miestas / ežeras) ir pan. <i>Šios veiklos įgyvendinimas padėtų užtikrinti darnų judumą, taršos mažinimą kartu aktyvinant regiono ekonomiką, geriau sujungiant paslaugas, darbo vietas ir mokymo įstaigas su gyvenamosiomis teritorijomis ir traukos objektais. Modernizavimas padėtų užtikrinti šios infrastruktūros saugumą ir atitinkamą šiuolaikiniais reikalavimams.</i>	☒	☒	☒	☐	☐	Tęstinė kryptis (tobulintina)	PRIORITETINĖ VEIKLA Atkreipiamė dėmesį, kad dalis savivaldybės aktualių pėsčiųjų dviračių takų yra šalia valstybinės reikšmės kelių ir yra valdomi AB Via Lietuva, tačiau šių pėsčiųjų ir dviračių takų infrastruktūros tvarkymui lėšų nepakanka, o savivaldybės neturi galimybių investuoti biudžeto lėšas į AB Via Lietuva valdomą turtą, todėl būtina rasti galimybę finansuoti tokių objektų įgyvendinimą.
1. Tvarų Marijampolės regiono augimą stabdo silpstantis ekonominis potencialas	(a) remti Sąjungos tvarų klestėjimą visuose regionuose: (viii) stiprinant Sąjungos transporto infrastruktūrą ir prisidedant prie transeuropinio transporto tinklo užbaigimo, visų pirma pagrindiniame ir išplėstiniame pagrindiniame tinkle, kartu užtikrinant dekarbonizaciją ir gerinant junglumą, saugumą ir prieinamumą atokiose, periferinėse ir prasciau sujungtose vietovėse; remiant žaliąją ir skaitmeninę transporto pertvarką;	Transportas	Mažataršis arba visai netaišus miesto ir priemiesčių transportas, keleivių vežimas kelių transportu (sunkiosios transporto priemonės / lengvosios transporto priemonės ir motociklai)	1.7. Viešojo transporto patrauklumo didinimas įsigyjant netaišus autobusus ir įrengiant reikiamą infrastruktūrą (tame tarpe autobusų stotis). <i>Šios veiklos įgyvendinimas padidintų viešojo transporto patrauklumą, darbo vietų pasiekiamumą, paskatintų darnų judumą ir sudarytų sąlygas gyventojams rinktis ne asmeninį automobilį kasdienėms kelionėms, o viešąjį transportą. Kas mažintų iškastinio kuro naudojimą, taršą, transporto spūstis taip taupant laiko ir eksploatacinius kaštus.</i>	☒	☒	☐	☐	☐	Tęstinė kryptis (tobulintina)	Turi būti sudarytos palankesnės sąlygos netaišų transporto priemonių, skirtų viešajam transportui, įsigijimui.
1. Tvarų Marijampolės regiono augimą stabdo silpstantis ekonominis potencialas	(a) remti Sąjungos tvarų klestėjimą visuose regionuose: (viii) stiprinant Sąjungos transporto infrastruktūrą ir prisidedant prie transeuropinio transporto tinklo užbaigimo, visų pirma pagrindiniame ir išplėstiniame pagrindiniame tinkle, kartu užtikrinant dekarbonizaciją ir gerinant junglumą, saugumą ir prieinamumą atokiose, periferinėse ir prasciau sujungtose vietovėse; remiant žaliąją ir skaitmeninę transporto pertvarką;	Transportas	Naujai nutiesti ar atnaujinti keliai	1.8. Eismo saugos priemonių (ne vien juodos dėmės ir avaringos vietos, nustatytos pagal tą pačią metodiką visiems miestams, nepriklausomai nuo jų gyventojų skaičiaus) bei priemonių, skirtų spūstims mažinti, įgyvendinimas gatvėse ir vietinėse reikšmės keliuose. <i>Šios veiklos įgyvendinimas padidintų eismo saugumą visiems eismo dalyviams, padidintų gatvių pralaidumą taip užtikrinant geresnį susisiekimą.</i>	☒	☒	☒	☐	☐	Tęstinė kryptis (tobulintina)	Atkreipiamė dėmesį į gatves ir kelius, kurie yra valdomi AB Via Lietuva - būtina rasti mechanizmą, kaip kompleksiška, pagal savivaldybių identifikuojamą poreikį, tvarkyti avaringas gatves, kelius ir sankryžas, nepriklausomai nuo jų nuosavybės.
1. Tvarų Marijampolės regiono augimą stabdo silpstantis ekonominis potencialas	(d) išlaikyti gyvenimo kokybę Sąjungoje: (i) remiant teisingesnes ir pakankamas ūkininkų pajamas ir jų ilgalaikį konkurencingumą, įskaitant ūkininkų padėtį vertės grandinėje;	Žemės ūkis ir žuvininkystė	Galimybių naudotis inovacijomis žemės ūkio sektoriuje didinimas	1.9. Regiono išteklių panaudojimo skatinimas – regione užaugamos žemės ūkio produkcijos (žaliavos) perdirbimo ir aukštos pridėtinės vertės produktų kūrimo ir gamybos skatinimas, investuojant į naujų produktų kūrimą, gamybos procesų tobulinimą (agro inžinerija). <i>Šios veiklos įgyvendinimas padėtų geriau išnaudoti regiono išteklius ir specializaciją, paskatintų pereiti nuo žaliavų auginimo į aukštesnės pridėtinės vertės produktų gamybą, kas gerintų regiono ekonominę situaciją, didintų DU regione, sudarytų sąlygas ekonomikos gyvimui kaimo vietovėse.</i>	☒	☒	☒	☐	☐	Nauja kryptis	Veikia aktualiai ūkininkams / kooperatyvams / privatiems verslams.
1. Tvarų Marijampolės regiono augimą stabdo silpstantis ekonominis potencialas	(a) remti Sąjungos tvarų klestėjimą visuose regionuose: (ii) stiprinant Sąjungos pramoninę bazę, atsparias tiekimo grandines ir skatinant tvarią ir konkurencingą gamybą, visų pirma nulinio balanso ir ypatingos svarbos žaliavų technologijų srityse, ypatingą dėmesį skiriant mažųjų ir vidutinių įmonių konkurencingumui, visapusiškai integruojant aplinkos ir klimato srities užmojus, kad būtų paspartintas perėjimas prie žaliajos pramonės;	Parama verslui	Verslo plėtra paramos paslaugų įmonėms forma (įskaitant valdymo, rinkodaros ir projektavimo paslaugas) (išskyrus infrastruktūrą, skaitmenizaciją ir investicijas į technologijas)	1.10. Regione gaminamos produkcijos realizavimo ir eksporto plėtra – naujų eksporto rinkų paieška (verslo misijos). <i>Šios veiklos įgyvendinimas užtikrintų regiono gamintojų produkcijos eksporto plėtrą ir ekonomikos gyvybingumo palaikymą.</i>	☒	☒	☒	☐	☐	Nauja kryptis	Veikia aktualiai privatiems verslams.
1. Tvarų Marijampolės regiono augimą stabdo silpstantis ekonominis potencialas	(a) remti Sąjungos tvarų klestėjimą visuose regionuose: (ii) stiprinant Sąjungos pramoninę bazę, atsparias tiekimo grandines ir skatinant tvarią ir konkurencingą gamybą, visų pirma nulinio balanso ir ypatingos svarbos žaliavų technologijų srityse, ypatingą dėmesį skiriant mažųjų ir vidutinių įmonių	Parama verslui	Atsakingas verslas ir įmonių tvarumas, įskaitant atsparumo klimato kaitai didinimo priemones (tiek gamybos proceso, tiek tiekimo grandinių)	1.11. Regione gaminamos produkcijos realizavimo ir regiono gebėjimo apsirūpinti maistu užtikrinimas – trumpos grandinės, produkcijos perdirbimas ir realizavimas vietoje (turgavietės). <i>Šios veiklos įgyvendinimas skatintų vietos verslą, padėtų užtikrinti maisto prieinamumą nepriklausomai nuo krizių logistikoje.</i>	☒	☒	☒	☐	☐	Nauja kryptis	Veikia aktualiai ūkininkams / privatiems verslams

Nurodykite regiono plėtros problemą, kurią siekiate spręsti (prisidėti prie sprendimo)	Nurodykite susijusį NRPP reglamento 3 straipsnio tikslą (pasirinkite iš sąrašo arba nukopijuokite iš darbalapio "ES fondo tikslai")	Pasirinkite Investavimo kryptis pagal Reglamento dėl veiklos rezultatų peržiūros sistemos projekte nurodomas politikos ir intervencinės srities (pasirinkite iš sąrašo arba nukopijuokite iš darbalapio "Intervencinės sritys")		Nurodykite veiklas, kuriomis siūlote spręsti problemą ir trumpai paaiškinkite jų reikalingumą, svarbą (laisvas tekstas)	Pažymėkite, kuriose regiono dalyse tikslinga įgyvendinti remiamas veiklas. Galite rinktis visus ar keletą variantų. Jeigu pasirinkote kitą specifiinę teritoriją, nurodykite ją L stulpelyje ("Kitos pastabos ir komentarai")					Pasirinkite, ar investavimo kryptis nukreipta į šiuo metu nesprendžiamas regiono plėtros problemas, jų priežastis (nauja kryptis) ar numatoma tęsti investicijas, atitinkančias 2021-2027 m. regionines pažangos priemones (tęstinė kryptis)? / Pasirinkite iš	Prireikūs nurodykite galimus patobulinimus tęstinėms investavimo kryptims, pateikite nuorodas į duomenų šaltinius ar analizes, pagrindžiančias pasirinktos krypties aktualumą, pateikite kitą Jūsų nuomone svarbią informaciją ir komentarus.
Regiono plėtros problema	ES fondo tikslas	Politikos sritis	Intervencinė sritis	Veiklos	Regiono centras	Savivaldybių centrai	Kiti miestai, miesteliai ir kaimai	Kurortai, kurortinės teritorijos	Kita (specifinė) teritorija	Tęstinumas	Kitos pastabos ir komentarai (neprivaloma)
1. Tvarų Marijampolės regiono augimą stabdo silpstantis ekonominis potencialas	(a) remti Sąjungos tvarų klestėjimą visuose regionuose: (ix) teikiant paramą turizmui, įskaitant tvarumą;	Daugiasektorinė parama	Bendruomenės iniciuota vietos plėtra / LEADER ir kitos integruotos teritorinės priemonės	1.12. Regiono turizmo išteklių panaudojimas sudarant sąlygas ūkinių veiklų įvairovės didinimui (ypač kaime): - kultūros paveldo ir kitų traukos objektų tvarkymas, jų patrauklumą didinimas, įveiklinimas bei pritaikymas lankymui; - prieplaukų Nemuno pakrantėje įrengimas jungiant regioninius maršrutus su nacionaliniais turizmo maršrutais. Šios veiklos įgyvendinimas sudarytų sąlygas gyventojams susikurti ar rasti darbo vietas neišvykstant iš regiono, paskatintų regiono, ypač kaimo vietovių, gyvybingumą.	☒	☒	☒	☐	☒	Tęstinė kryptis (be esminių pakeitimų)	PRIORITETINĖ VEIKLA Kita (specifinė) teritorija – Nemuno pakrantės teritorija.
1. Tvarų Marijampolės regiono augimą stabdo silpstantis ekonominis potencialas	(a) remti Sąjungos tvarų klestėjimą visuose regionuose: (i) didinant teritorijų patrauklumą, kad būtų remiama teisė pasilikti, be kita ko, remiant integruotos miesto ir kaimo vietovių plėtros strategijas, įskaitant paramą teritorinėms paslaugoms ir infrastruktūrai;	Daugiasektorinė parama	Bendruomenės iniciuota vietos plėtra / LEADER ir kitos integruotos teritorinės priemonės	1.13. Geoterminių išteklių panaudojimas sveikatinimo tikslais įrengiant reabilitacijos centrą. Reabilitacijos centro įrengimas, panaudojant geoterminius išteklius, sudarytų galimybes sukurti tvirtą, ekonomišką ir aplinkai draugišką sveikatinimo infrastruktūrą, sukurti darbo vietas regione, išplėsti paslaugų spektrą. Be to, geoterminių išteklių panaudojimas (įvairioms gydosioms procedūroms, gerinančioms pacientų fizinę bei psichologinę būklę) sveikatinimo ir reabilitacijos srityje tampa vis aktualesnis.	☐	☒	☐	☐	☒	Nauja kryptis	Kita (specifinė) teritorija – teritorija, kurioje gausu geoterminių išteklių.
1. Tvarų Marijampolės regiono augimą stabdo silpstantis ekonominis potencialas	(a) remti Sąjungos tvarų klestėjimą visuose regionuose: (i) didinant teritorijų patrauklumą, kad būtų remiama teisė pasilikti, be kita ko, remiant integruotos miesto ir kaimo vietovių plėtros strategijas, įskaitant paramą teritorinėms paslaugoms ir infrastruktūrai;	Daugiasektorinė parama	Bendruomenės iniciuota vietos plėtra / LEADER ir kitos integruotos teritorinės priemonės	1.14. Daugiafunkcių laisvalaikio, sporto, sveikatos centrų / arenų statyba ir kūrimas. Šios veiklos rezultatas galėtų būti išskirtinis turistinės/vietinės traukos šaltinis, didinantis Marijampolės regiono išskirtinumą, remiantis užsienio šalyse veikiančiais analogiškais pavyzdžiais. Tai sukurtų naujas darbo vietas regione, pritrauktų lankytojų į regioną bei pagerintų gyvenimo kokybę regione.	☒	☒	☐	☐	☐	Nauja kryptis	PRIORITETINĖ VEIKLA
1. Tvarų Marijampolės regiono augimą stabdo silpstantis ekonominis potencialas	(a) remti Sąjungos tvarų klestėjimą visuose regionuose: (v) remiant mokslinius tyrimus, plėtrą ir inovacijas, įskaitant inovacijų sklaidą visuose regionuose;	Moksliniai tyrimai ir inovacijos	Technologijų perdavimas ir bendradarbiavimas tarp įmonių, mokslinių tyrimų centrų ir aukštojo mokslo sektoriaus	1.15. Mokslo, verslo ir inovacijų ekosistemos stiprinimas ir regiono konkurencingumo didinimas, investuojant į: - MTEP veiklas, įskaitant socialinių mokslų ir tarpdisciplininius tyrimus, bei jų rezultatų komercinimą ir praktinį pritaikymą; - inovacijų ekonominio ir socialinio poveikio, vartotojų poreikių, rinkos, darbuotojų ir organizacijų elgsenos tyrimus, inovacijų diegimo ir jų poveikio vertinimą; - laboratorijas, bandomąsias erdves mokslo įstaigose; - inovacijų ir technologijų kūrimą ir diegimą įmonėse, ypač mažose ir vidutinėse, startuolių ir inovatyvaus verslo vystymo priemonės; - aukštos pridėtinės vertės produktų, paslaugų ir technologijų kūrimą ir diegimą; - mokslo ir verslo bendradarbiavimo projektų skatinimą. Investicijos į mokslo, verslo ir inovacijų ekosistemą skatintų glaudesnę mokslo institucijų ir įmonių bendradarbiavimą, spartesnę inovacijų kūrimą bei jų diegimą versle. Tai didintų regiono įmonių, ypač mažų ir vidutinių, konkurencingumą, kurtų didesnę pridėtinę vertę darbo vietas ir stiprintų Marijampolės regiono patrauklumą investicijoms bei talentų pritraukimui.	☒	☒	☐	☐	☐	Nauja kryptis	Veikla galėtų būti vykdoma / planuojama nacionaliniu lygiu. Pareiškėjais galėtų būti verslo ir mokslo įstaigos. Pažymime, kad šios veiklos gali būti įgyvendinamos ir per kitas intervencines sritis: - Moksliniai tyrimai ir inovacijos srities (1 lygmens) Ilgalais turtas (2 lygmens) 340-342 intervencinės srities; - Parama verslui (1 lygmens) Verslo plėtra (2 lygmens) 63 intervencinė sritis.
2. Tvarų Marijampolės regiono augimą stabdo menkas regiono atsparumas bei prastas pasirėngimas krizėms	(b) remti Sąjungos gynybos pajėgumus ir saugumą visuose regionuose: (ii) stiprinant Sąjungos pasirėngimą krizėms ir nelaimėms, integruojant pritaikytosios parengties principą;	Atsparumas, gynybos pramonė ir kosmosas	Civilinė sauga, rizikos ir nelaimių valdymas bei sveikatos saugumas	2.1. Civilinės saugos stiprinimas: - priedangų, slėptuvių atitikties atsparumo ir kt. reikalavimams užtikrinimas, jų skaičiaus didinimas, kartu plečiant infrastruktūrą šaudykloms, pratyboms, mokymams ir pan. tikslams; - gyventojų perspėjimo sistemų plėtra. Įvertinus geopolitinę situaciją ir esamą pasirėngimą krizėms, būtinos investicijos į civilinės saugos infrastruktūrą, nes priedangų būklė bloga, neatitinka atsparumo reikalavimų, nėra pritaikytos asmenims su judumo sunkumais. Tai padėtų užtikrinti gyventojų ir verslo pasitikėjimą viešoju sektoriumi .	☒	☒	☒	☐	☐	Tęstinė kryptis (tobulintina)	PRIORITETINĖ VEIKLA Svarstyti ir investicijų mechanizmai priedangoms pritaikant daugiabučius namus.

Nurodykite regiono plėtos problemą, kurią siekiate spręsti (prisidėti prie sprendimo)	Nurodykite susijusį NRPP reglamento 3 straipsnio tikslą (pasirinkite iš sąrašo arba nukopijuokite iš darbo lapio "ES fondo tikslai")	Pasirinkite Investavimo kryptis pagal Reglamento dėl veiklos rezultatų peržiūros sistemos projekte nurodomas politikos ir intervencines sritis (pasirinkite iš sąrašo arba nukopijuokite iš darbo lapio "Intervencinės sritys")		Nurodykite veiklas, kuriomis siūlote spręsti problemą ir trumpai paaiškinkite jų reikalingumą, svarbą (laisvas tekstas)	Pažymėkite, kuriose regiono dalyse tikslinga įgyvendinti remiamas veiklas. Galite rinktis visus ar keletą variantų. Jeigu pasirinkote kitą specifinę teritoriją, nurodykite ją L stulpelyje ("Kitos pastabos ir komentarai")					Pasirinkite, ar investavimo kryptis nukreipta į šiuo metu nesprendžiamas regiono plėtos problemas, jų priežastis (nauja kryptis) ar numatoma tęsti investicijas, atitinkančias 2021-2027 m. regionines pažangos priemones (tęstinė kryptis)? (Pasirinkite iš)	Prireikus nurodykite galimus patobulinimus tęstinėms investavimo kryptims, pateikite nuorodas į duomenų šaltinius ar analizes, pagrindžiančias pasirinktos krypties aktualumą, pateikite kitą Jūsų nuomone svarbią informaciją ir komentarus.
Regiono plėtos problema	ES fondo tikslas	Politikos sritis	Intervencinė sritis	Veiklos	Regiono centras	Savivaldybių centrai	Kiti miestai, miesteliai ir kaimai	Kurortai, kurortinės teritorijos	Kita (specifinė) teritorija	Tęstinumas	Kitos pastabos ir komentarai (neprivaloma)
2. Tvarų Marijampolės regiono augimą stabdo menkas regiono atsparumas bei prastas pasirėngimas krizėms	(b) remti Sąjungos gynybos pajėgumus ir saugumą visuose regionuose: (ii) stiprinant Sąjungos pasirėngimą krizėms ir nelaimėms, integruojant pritaikytosios parengties principą;	Atsparumas, gynybos pramonė ir kosmosas	Civilinė sauga, rizikos ir nelaimių valdymas bei sveikatos saugumas	2.2. Gyvybiškai svarbių bazinių paslaugų (sveikatos priežiūros, elektros energijos tiekimo, vandens tiekimo, šilumos ir dujų tiekimo) kokybės ir saugumo užtikrinimas bei pasirėngimas nepertraukiamam teikimui krizių atveju, investuojant į: - vandenviečių apsaugą; - vandens ir elektros tiekimo užtikrinimą nutrūkus centralizuotam tiekimui viešos paskirties objektuose (generatoriai, kaupikliai ir kt.); - šildymo ir dujų sistemų atsparumo didinimą; - būtinų atsargų kaupimo / saugojimo užtikrinimą, atsargų papildymą; - ligoninių ir PSPC pasirėngimo dirbti karinių veiksmų atveju užtikrinimas (skubios pagalbos, kt. skyrių ir kt. infrastruktūra, personalo mokymai, atsargos, koordinavimas su kt. institucijomis). <i>Jvertinus Marijampolės regiono geografinę padėtį, geopolitinę situaciją ir esamą pasirėngimą krizėms, būtinos investicijos užtikrinant nenutrūkstamą bazinių paslaugų teikimą krizių atveju. Tai užtikrintų sveikatos ir gyvybių išsaugojimą gamtos ar žmogaus sukeltų krizių atveju.</i>	✓	✓	✓			Tęstinė kryptis (tobulintina)	PRIORITETINĖ VEIKLA
2. Tvarų Marijampolės regiono augimą stabdo menkas regiono atsparumas bei prastas pasirėngimas krizėms	(b) remti Sąjungos gynybos pajėgumus ir saugumą visuose regionuose: (ii) stiprinant Sąjungos pasirėngimą krizėms ir nelaimėms, integruojant pritaikytosios parengties principą;	Atsparumas, gynybos pramonė ir kosmosas	Civilinė sauga, rizikos ir nelaimių valdymas bei sveikatos saugumas	2.3. Gyventojų švietimas ir informacinio atsparumo stiprinimas, gyventojų psichologinio atsparumo didinimas ir priklausomybių prevencija: - vykdanč mokymus, pratybas; - civilinės saugos / pasipriešinimo / karinio rengimo mokymų integravimas į bendrąjį ugdymą. <i>Šios veiklos įgyvendinimas padėtų stiprinti gyventojų civilinės saugos žinias, praktinius įgūdžius ir pasirėngimą veikti ekstremaliųjų situacijų metu, siekiant skatinti bendruomenių įsitraukimą į civilinės saugos švietimo veiklas, didinti visuomenės informuotumą bei stiprinti gyventojų gebėjimą savarankiškai ir koordinuotai reaguoti krizių atvejais. Taip pat padėtų stiprinti bendruomenių tarpusavio bendradarbiavimą, atsakomybę už vietos saugumą bei pilietinį aktyvumą.</i>	✓	✓	✓			Tęstinė kryptis (tobulintina)	Dalis siūlomų veiklų (civilinės saugos / pasipriešinimo / karinio rengimo mokymų integravimas į bendrąjį ugdymą) galėtų būti įgyvendinamas per nacionalinės teisinės bazės keitimą, švietimo programų integravimą nacionaliniu lygiu. Į šių priemonių įgyvendinimą galėtų būti įtrauktas platus ratas projektų vykdytojų - savivaldybės, mokyktos, bendruomenės ir kt.
2. Tvarų Marijampolės regiono augimą stabdo menkas regiono atsparumas bei prastas pasirėngimas krizėms	(b) remti Sąjungos gynybos pajėgumus ir saugumą visuose regionuose: (ii) stiprinant Sąjungos pasirėngimą krizėms ir nelaimėms, integruojant pritaikytosios parengties principą;	Atsparumas, gynybos pramonė ir kosmosas	Civilinė sauga, rizikos ir nelaimių valdymas bei sveikatos saugumas	2.4. Kibernetinio saugumo didinimas: - vandens tiekimo įmonių valdymo sistemų atnaujinimas; - savivaldybių viešųjų paslaugų teikimui naudojamos IT infrastruktūros atnaujinimas. <i>Esamų vandens tiekimo valdymo sistemų techninė ir programinė įranga pasenusi, neatitinka kibernetinio saugumo subjektams LR Kibernetinio saugumo įstatyme ir jį įgyvendinančiuose teisės aktuose nustatytų reikalavimų. Dėl ko vandens tiekimo valdymo sistemos gali tapti kibernetinių atakų taikiniu, dėl kurių būtų sutrikdytas ar nutrūktų geriamojo vandens tiekimas arba dėl kurių į aplinką galėtų būti išleidžiamos teisingą taršą viršijančio užterštumo nuotekos. Spartėjanti viešųjų ir administracinių paslaugų skaitmenizacija bei didėjantis kibernetinių grėsmių skaičius kelia vis didesnius reikalavimus savivaldybių informacinių technologijų infrastruktūros saugumui ir patikimumui. Viena svarbiausių šios infrastruktūros dalių yra tinklo įranga, kuri nebeatitinka šiuolaikinių kibernetinio saugumo reikalavimų. Kibernetiniam saugumui užtikrinti būtinos investicijos į infrastruktūrą ir sistemas.</i>	✓	✓	✓			Nauja kryptis	
2. Tvarų Marijampolės regiono augimą stabdo menkas regiono atsparumas bei prastas pasirėngimas krizėms	(a) remti Sąjungos tvarų klestėjimą visuose regionuose: (iii) remiant teisiningą perėjimą prie Sąjungos 2030, 2040 ir 2050 m. energetikos ir klimato srities tikslų, visų pirma pirmenybę teikiant svarios energijos gamybai ir infrastruktūrai, skatinant energijos vartojimo efektyvumą ir dekarbonizaciją, energijos kaupimą ir technologijas, plėtojant pažangiąsias	Energetika	Esminė pastatų renovacija, apibrėžta Direktyvoje (ES) 2024/1275 ir susijusi su neapibrėžtais viešaisiais pastatais, įskaitant atsparumo klimato kaitai didinimo priemones	2.5. Energinio efektyvumo viešuosiuose pastatuose didinimas juos renovuojant (administraciniai pastatai, švietimo, sveikatos, socialinių paslaugų ir kt. įstaigų pastatai). <i>Šios veiklos įgyvendinimas prisidėtų siekiant energetinės nepriklausomybės ir išteklį tausojimo, didesnio atsparumo, kartu padidinant energijos vartojimo efektyvumą, sumažinant pastatų išlaikymo išlaidas ir neigiamą poveikį klimatui.</i>	✓	✓	✓			Tęstinė kryptis (tobulintina)	PRIORITETINĖ VEIKLA Pažymime, kad šios veiklos gali būti įgyvendinamos ir per kitas Energetikos politikos sritis (1 lygmens), Energijos vartojimo efektyvumo (2 lygmens) 196, 201, 204-210, 214-219 intervencines sritis
2. Tvarų Marijampolės regiono augimą stabdo menkas regiono atsparumas bei prastas pasirėngimas krizėms	(a) remti Sąjungos tvarų klestėjimą visuose regionuose: (iii) remiant teisiningą perėjimą prie Sąjungos 2030, 2040 ir 2050 m. energetikos ir klimato srities tikslų, visų pirma pirmenybę teikiant svarios energijos gamybai ir infrastruktūrai, skatinant energijos vartojimo efektyvumą ir dekarbonizaciją, energijos kaupimą ir technologijas, plėtojant pažangiąsias	Energetika	Elektros energijos gamyba naudojant fotovoltinę saulės energijos technologiją	2.6. Atnaujinančių išteklių (saulė, vėjas, geotermija) naudojimo didinimas: - viešųjų pastatų reikmėms; - viešųjų objektų reikmėms. <i>Šios veiklos įgyvendinimas prisidėtų siekiant energetinės nepriklausomybės ir išteklį tausojimo, didesnio atsparumo, kartu padidinant energijos vartojimo efektyvumą, sumažinant pastatų išlaikymo išlaidas ir neigiamą poveikį klimatui.</i>	✓	✓	✓			Nauja kryptis	PRIORITETINĖ VEIKLA Pažymime, kad šios veiklos gali būti įgyvendinamos ir per kitas Energetikos politikos sritis (1 lygmens) intervencines sritis: – Elektros energijos gamyba (2 lygmens) 174 ir 176 intervencinės sritys; – Šildymas, vėsinimas ir kogeneracija (2 lygmens) 223-224 bei 232-233 intervencinės sritys; – Energijos vartojimo efektyvumas (2 lygmens) 195 intervencinę sritį.

Nurodykite regiono plėtros problemą, kurią siekiate spręsti (prisidėti prie sprendimo)	Nurodykite susijusį NRPP reglamento 3 straipsnio tikslą (pasirinkite iš sąrašo arba nukopijuokite iš darbolapio "ES fondo tikslai")	Pasirinkite Investavimo kryptis pagal Reglamento dėl veiklos rezultatų peržiūros sistemos projekte nurodomas politikos ir intervencines sritis (pasirinkite iš sąrašo arba nukopijuokite iš darbolapio "Intervencinės sritys")		Nurodykite veiklas, kuriomis siūlote spręsti problemą ir trumpai paaiškinkite jų reikalingumą, svarbą (laisvas tekstas)	Pažymėkite, kuriose regiono dalyse tikslinga įgyvendinti remiamas veiklas. Galite rinktis visus ar keletą variantų. Jeigu pasirinkote kitą specifinę teritoriją, nurodykite ją L stulpelyje ("Kitos pastabos ir komentarai")					Pasirinkite, ar investavimo kryptis nukreipta į šiuo metu nesprendžiamas regiono plėtros problemas, jų priežastis (nauja kryptis) ar numatoma tęsti investicijas, atitinkančias 2021-2027 m. regionines pažangos priemones (tęstinė kryptis)? (Pasirinkite iš)	Prireikus nurodykite galimus patobulinimus tęstinėms investavimo kryptims, pateikite nuorodas į duomenų šaltinius ar analizes, pagrindžiančias pasirinktos krypties aktualumą, pateikite kitą Jūsų nuomonę svarbią informaciją ir komentarus.
Regiono plėtros problema	ES fondo tikslas	Politikos sritis	Intervencinė sritis	Veiklos	Regiono centras	Savivaldybių centrai	Kiti miestai, miesteliai ir kaimai	Kurortai, kurortinės teritorijos	Kita (specifinė) teritorija	Tęstinumas	Kitos pastabos ir komentarai (neprivaloma)
2. Tvarų Marijampolės regiono augimą stabdo menkas regiono atsparumas bei prastas pasirėngimas krizėms	(a) remti Sąjungos tvarų klestėjimą visuose regionuose: (i) didinant teritorijų patrauklumą, kad būtų remiama teisė pasilikti, be kita ko, remiant integruotos miesto ir kaimo vietovių plėtros strategijas, įskaitant paramą teritorinėms paslaugoms ir infrastruktūrai;	Kita politikos sritis	Kita (nenurodyta) intervencinė sritis	2.7. Žalos kompensavimas dėl ūkinės veiklos apribojimų savivaldybėms, kuriose yra teritorijos, skirtos krašto apsaugos tikslams – investicijos galėtų būti skirtos kelių priežiūrai ir remontui, infrastruktūros priežiūrai, aplinkos atkūrimui, civilinės saugos išlaidoms. <i>Šių tikslinių priemonių taikymas padėtų sumažinti dėl veiklų apribojimo patiriamus sunkumus.</i>	☐	☐	☐	☐	☒	Nauja kryptis	Kita (specifinė) teritorija – savivaldybės, kurių teritorijoje yra krašto apsaugos tikslams skirtos teritorijos
3. Tvarų Marijampolės regiono augimą stabdo žmogiškojo kapitalo mažėjimas ir sąlygų kurtis neužtikrinimas	(a) remti Sąjungos tvarų klestėjimą visuose regionuose: (vii) remiant socialinį ir įperkamą būstą;	Būstas ir infrastruktūra	Naujų visai arba beveik netaršių gyvenamųjų pastatų plėtra ir statyba	3.1. Būsto prieinamumo didinimas, tame tarpe statant bei pritaikant pastatus municipaliniam būstui. <i>Būsto pasiūlos trūkumas (ypač regiono centre, kur koncentruojasi pramonė ir darbo vietos, veikia Sūduvos akademija) mažina regiono patrauklumą, stabdo investicijų pritraukimą į regioną, nes darbdaviams ir investuotojams vienas pagrindinių klausimų yra galimybė pritraukti reikiamos kvalifikacijos darbuotojus ir juos apgyvendinti. Šios veiklos įgyvendinimas sudarytų palankias sąlygas talentams apsigyventi ir įsikurti regione, didinant būsto pasiūlą, plėtojant gyvenamąsias teritorijas ir skatinant būsto statybą.</i>	☒	☒	☐	☐	☐	Nauja kryptis	Pažymime, kad šios veiklos gali būti įgyvendinamos ir per kitas Būsto ir infrastruktūros sritis (1 lygmenis), Socialinio ir įperkamo būsto (2 lygmenis) 309-310, 312-313 intervencines sritis. Galimas modelis: kartu su NT vystytoju statomi namai, vėliau juos išnuomojant jaunosms šeimoms su galimybe išsipirkti, galimi ir kiti variantai (pvz., būsto nuomos ar įsigijimo lengvino priemonių taikymas regionui reikalingiems specialistams).
3. Tvarų Marijampolės regiono augimą stabdo žmogiškojo kapitalo mažėjimas ir sąlygų kurtis neužtikrinimas	(a) remti Sąjungos tvarų klestėjimą visuose regionuose: (i) didinant teritorijų patrauklumą, kad būtų remiama teisė pasilikti, be kita ko, remiant integruotos miesto ir kaimo vietovių plėtros strategijas, įskaitant paramą teritorinėms paslaugoms ir infrastruktūrai;	Kultūra, turizmas ir žiniasklaida	Viešųjų erdvių fizinis atnaujinimas ir saugumas	3.2. Gyvenamųjų vietovių patrauklumo didinimas, investuojant į viešąją infrastruktūrą: - miestų centrų ir gyvenamųjų rajonų infrastruktūros modernizavimas; - priemiesčių ir naujų gyvenamųjų rajonų infrastruktūros išvystymas; - erdvių bendruomenėms sukūrimas miestuose ir miesteliuose bei kaimo vietovių atnaujinimas. <i>Šios veiklos įgyvendinimas padėtų užtikrinti gyvenimo kokybę įvairaus dydžio urbanizuotose teritorijose, stiprintų identitetą, ryšį su vieta, didintų patrauklumą ir skatintų žmones rinktis gyventi ne didžiuliuose miestuose, o regione.</i>	☒	☒	☒	☐	☐	Tęstinė kryptis (tobulintina)	PRIORITETINĖ VEIKLA
3. Tvarų Marijampolės regiono augimą stabdo žmogiškojo kapitalo mažėjimas ir sąlygų kurtis neužtikrinimas	(a) remti Sąjungos tvarų klestėjimą visuose regionuose: (i) didinant teritorijų patrauklumą, kad būtų remiama teisė pasilikti, be kita ko, remiant integruotos miesto ir kaimo vietovių plėtros strategijas, įskaitant paramą teritorinėms paslaugoms ir infrastruktūrai;	Daugiasektorinė parama	Bendruomenės iniciuota vietos plėtra / LEADER ir kitos integruotos teritorinės priemonės	3.3. Bendruomenių ir jų iniciatyvų stiprinimas kaimo ir miesto vietovėse, taikant Bendruomenės iniciuotos vietos plėtros modelį (sociokultūrinį, socialinių, savanorištes veiklų finansavimas). <i>Šios veiklos įgyvendinimas padėtų užtikrinti gyvenimo kokybę, gyventojų užimtumą, įsitraukimą, rūpinimąsi savo aplinka, galimybes save realizuoti (ypač kaimo vietovėse), stiprintų identitetą, ryšį su vieta, didintų patrauklumą ir skatintų žmones rinktis gyventi regione.</i>	☒	☒	☒	☐	☐	Tęstinė kryptis (be esminių pakeitimų)	PRIORITETINĖ VEIKLA
3. Tvarų Marijampolės regiono augimą stabdo žmogiškojo kapitalo mažėjimas ir sąlygų kurtis neužtikrinimas	(c) stiprinti socialinę sangaulą remiant žmones ir stiprinant Sąjungos visuomenę bei Sąjungos socialinį modelį; (v) sprendžiant demografinių pokyčių problemas visoje ES, įskaitant darbo jėgos trūkumą ir kartų bei regionų skirtumus;	Migracija ir sienos	Tiesėtos migracijos į valstybes nares ir ankstyvos migrantų integracijos, atsižvelgiant į jų ekonominius ir socialinius poreikius, stiprinimas ir plėtojimas	3.4. Diasporos ir imigrantų sklaidos integravimo užtikrinimas: - pritraukimas į regioną, regiono reklama; - konsultavimas dėl darbo, įsikūrimo, viešų paslaugų (švietimo, sveikatos, socialinių). <i>Šios veiklos įgyvendinimas padėtų sprendžiant regiono demografinės situacijos problemas – sudaryti sąlygas grįžiantiems emigrantams, mišrioms šeimoms įsikurti, padėti integruotis į šalies kultūrą, teisingą, švietimo, socialinę sistemą, darbo rinką.</i>	☒	☒	☐	☐	☐	Nauja kryptis	Veikla galėtų būti vykdoma / planuojama nacionaliniu lygiu.
3. Tvarų Marijampolės regiono augimą stabdo žmogiškojo kapitalo mažėjimas ir sąlygų kurtis neužtikrinimas	(e) saugoti ir stiprinti pagrindines teises, demokratiją, lygybę, teisingą valstybę ir puoselėti Sąjungos vertybes; (iv) propaguojant kultūrą kaip Europos vertybių katalizatorių ir remiant gyvybingą ir įvairiatypį kultūros sektorių	Kultūra, turizmas ir žiniasklaida	Kita (nenurodyta) intervencinė sritis	3.5. Kultūros infrastruktūra: - Kultūros įstaigų pastatų remontas ir modernizavimas, siekiant išplėsti teikiamų kultūros paslaugų asortimentą ir kokybę; - Kaimiškosiose vietovėse esančių bibliotekų modernizavimas ir pritaikymas asmenims su negalia. <i>Šios veiklos įgyvendinimas sudarytų sąlygas išplėsti kultūros paslaugų įvairovę, padidintų prieinamumą ir kokybę, didintų regiono patrauklumą gyventi.</i>	☒	☒	☒	☐	☐	Nauja kryptis	
3. Tvarų Marijampolės regiono augimą stabdo žmogiškojo kapitalo mažėjimas ir sąlygų kurtis neužtikrinimas	(c) stiprinti socialinę sangaulą remiant žmones ir stiprinant Sąjungos visuomenę bei Sąjungos socialinį modelį; (ii) didinant darbo pasiūlą ir gerinant švietimą bei įgūdžių įgijimą visą gyvenimą, visų pirma skatinant kvalifikacijos kėlimą ir perkvalifikavimą;	Švietimas ir įgūdžiai	Galimybių asmenims su negalia gauti išsilavinimą gerinimas	3.6. Švietimo paslaugų prieinamumo didinimas: - ikimokyklinio, priešmokyklinio, bendrojo ugdymo mokyklų modernizavimas, didinant ugdymo prieinamumą atskirti patiriantiems vaikams; - mokykliniai autobusiukai. <i>Šios veiklos įgyvendinimas padėtų sukurti saugią, funkcionalią, universalią dizaino principais paremtą švietimo infrastruktūrą taip padidinant paslaugų prieinamumą.</i>	☒	☒	☒	☐	☐	Tęstinė kryptis (be esminių pakeitimų)	

Nurodykite regiono plėtros problemą, kurią siekiate spręsti (prisidėti prie sprendimo)	Nurodykite susijusį NRPP reglamento 3 straipsnio tikslą (pasirinkite iš sąrašo arba nukopijuokite iš darbalapio "ES fondo tikslai")	Pasirinkite Investavimo kryptis pagal Reglamento dėl veiklos rezultatų peržiūros sistemos projekte nurodomas politikos ir intervencinės sritis (pasirinkite iš sąrašo arba nukopijuokite iš darbalapio "Intervencinės sritys")		Nurodykite veiklas, kuriomis siūlote spręsti problemą ir trumpai paaiškinkite jų reikalingumą, svarbą (laisvas tekstas)	Pažymėkite, kuriose regiono dalyse tikslinga įgyvendinti remiamas veiklas. Galite rinktis visus ar keletą variantų. Jeigu pasirinkote kitą specifinę teritoriją, nurodykite ją L stulpelyje ("Kitos pastabos ir komentarai")					Pasirinkite, ar investavimo kryptis nukreipta į šiuo metu nesprendžiamas regiono plėtros problemas, jų priežastis (nauja kryptis) ar numatoma tęsti investicijas, atitinkančias 2021-2027 m. regionines pažangos priemones (tęstinė kryptis)? / Pasirinkite iš	Prireikus nurodykite galimus patobulinimus tęstinėms investavimo kryptims, pateikite nuorodas į duomenų šaltinius ar analizes, pagrindžiančias pasirinktos krypties aktualumą, pateikite kitą Jūsų nuomone svarbią informaciją ir komentarus.
Regiono plėtros problema	ES fondo tikslas	Politikos sritis	Intervencinė sritis	Veiklos	Regiono centras	Savivaldybių centrai	Kiti miestai, miesteliai ir kaimai	Kurortai, kurortinės teritorijos	Kita (specifinė) teritorija	Tęstinumas	Kitos pastabos ir komentarai (neprivaloma)
3. Tvarų Marijampolės regiono augimą stabdo žmogiškojo kapitalo mažėjimas ir sąlygų kurtis neužtikrinimas	(c) stiprinti socialinę sanglaudą remiant žmones ir stiprinant Sąjungos visuomenę bei Sąjungos socialinį modelį; (ii) didinant darbo pasiūlą ir gerinant švietimą bei įgūdžių įgijimą visą gyvenimą, visų pirma skatinant kvalifikacijos kėlimą ir perkvalifikavimą;	Švietimas ir įgūdžiai	Sporto ir fizinio aktyvumo skatinimas	3.7. Švietimo paslaugų kokybės gerinimas (neformalusis švietimas): - ikimokyklinio, priešmokyklinio, bendrojo ugdymo mokyklų aukštųjų modernizavimas siekiant didinti fizinį aktyvumą; - neformaliojo švietimo infrastruktūros plėtra. <i>Šios veiklos įgyvendinimas ir neformaliojo švietimo infrastruktūros plėtra sudarytų sąlygas STEAM veikloms, verslumo skatinimui, fizinio aktyvumo didinimui ir kt., kas pagerintų mokinių pasiekimus, padidintų švietimo paslaugų kokybę.</i>	☒	☒	☒	☐	☐	Tęstinė kryptis (tobulintina)	PRIORITETINĖ VEIKLA Pažymime, kad šios veiklos gali būti įgyvendinamos ir per kitas švietimo ir įgūdžių srities (1 lygmens): - Švietimo (2 lygmens) 120 intervencinę sritį; - Reformų (2 lygmens) 124 intervencinę sritį; - Įgūdžių (2 lygmens) 127 intervencinę sritį.
3. Tvarų Marijampolės regiono augimą stabdo žmogiškojo kapitalo mažėjimas ir sąlygų kurtis neužtikrinimas	(c) stiprinti socialinę sanglaudą remiant žmones ir stiprinant Sąjungos visuomenę bei Sąjungos socialinį modelį; (ii) didinant darbo pasiūlą ir gerinant švietimą bei įgūdžių įgijimą visą gyvenimą, visų pirma skatinant kvalifikacijos kėlimą ir perkvalifikavimą;	Švietimas ir įgūdžiai	Ankstyvojo ugdymo įstaigos, mokyklos ir universitetai. Kitų pastatų plėtra ir statyba	3.8. Švietimo paslaugų kokybės gerinimas: - ikimokyklinio, priešmokyklinio, bendrojo ugdymo mokyklų, profesinio mokymo bei aukštojo mokslo įstaigų infrastruktūros gerinimas ir atitiktis šiuolaikiniams standartams. <i>Šios veiklos įgyvendinimas padėtų pagerinti mokinių įsitraukimą, mokymosi rezultatus ir švietimo paslaugų atitiktį šiuolaikiniams ugdymo poreikiams.</i>	☒	☒	☒	☐	☐	Tęstinė kryptis (tobulintina)	PRIORITETINĖ VEIKLA Pažymime, kad šios veiklos gali būti įgyvendinamos ir per kitas švietimo ir įgūdžių srities (1 lygmens) švietimo (2 lygmens) 121-122 intervencines sritys.
3. Tvarų Marijampolės regiono augimą stabdo žmogiškojo kapitalo mažėjimas ir sąlygų kurtis neužtikrinimas	(c) stiprinti socialinę sanglaudą remiant žmones ir stiprinant Sąjungos visuomenę bei Sąjungos socialinį modelį; (v) sprendžiant demografinių pokyčių problemas visoje ES, įskaitant darbo jėgos trūkumą ir kartų bei regionų skirtumus;	Švietimas ir įgūdžiai	Švietimo ir pirminio profesinio rengimo bei mokymo politika ir reguliavimo sistema	3.9. Regiono plėtrai skirtų mokslo, studijų ir bendradarbiavimo veiklų stiprinimas MRU Sūduvos akademijoje: - universiteto, viešojo sektoriaus ir verslo bendradarbiavimo skatinimas; - tyrėjų komandų telkimas ir regionui aktualių mokslinių tyrimų vykdymas bendradarbiaujant su viešojo ir privačiojo sektorių atstovais; - regionui svarbių specialistų ir kompetencijų poreikio analizė; - universitetinių studijų organizavimas ir pritaikymas regiono poreikiams; - inovacijų kūrimas ir regiono tyrimų bei partnerystės tinklo vystymas; - regionui aktualių projektų, analizių ir mokslo publikacijų rengimas, pristatant regiono problemas ir jų sprendimo galimybes savivaldybių, nacionalinių, ES ir tarptautiniu lygmenimis. <i>Aukštojo mokslo dėmesys regiono plėtrai padėtų užtikrinti mokslu ir įrodymais grįstų sprendimų priėmimą ir jų įgyvendinimo planavimą bendradarbiaujant visoms suinteresuotoms pusėms</i>	☒	☒	☐	☐	☐	Nauja kryptis	
3. Tvarų Marijampolės regiono augimą stabdo žmogiškojo kapitalo mažėjimas ir sąlygų kurtis neužtikrinimas	(c) stiprinti socialinę sanglaudą remiant žmones ir stiprinant Sąjungos visuomenę bei Sąjungos socialinį modelį; (ii) didinant darbo pasiūlą ir gerinant švietimą bei įgūdžių įgijimą visą gyvenimą, visų pirma skatinant kvalifikacijos kėlimą ir perkvalifikavimą;	Švietimas ir įgūdžiai	Švietimo ir pirminio profesinio rengimo bei mokymo politika ir reguliavimo sistema	3.10. Kompetencijų stiprinimas ir žmogiškųjų išteklių atitikties regiono darbo rinkos poreikiams užtikrinimas: - aukštųjų mokyklų, profesinio mokymo įstaigų ir bendrojo ugdymo mokyklų bendradarbiavimo tinklo kūrimas ir plėtra; - profesinio mokymo ir aukštojo mokslo programų kūrimas bei atnaujinimas pagal regiono darbo rinkos ir verslo poreikius; - nuolatinė darbo rinkos, specialistų ir kompetencijų poreikio analizė; - mokymosi visą gyvenimą, kvalifikacijos tobulinimo ir persikvalifikavimo galimybių plėtra; - talentų atpažinimo, ugdymo, pritraukimo ir išlaikymo priemonių plėtra, stiprinant universiteto, kitų švietimo įstaigų, savivaldybių ir verslo bendradarbiavimą bei kartu vystant stipendijų, mentorystės, praktikos, stažučių, įsidarbinimo ir profesinio tobulėjimo galimybes; - bendros regiono patrauklumo studijuoti, dirbti ir gyventi politikos formavimas. <i>Investicijos į žmogiškuosius išteklius, atliepiančios regiono poreikius, padėtų pilniau išnaudoti regiono potencialą ir mažinti socialinius ekonominius skirtumus tarp šalies regionų.</i>	☒	☒	☒	☐	☐	Nauja kryptis	

Nurodykite regiono plėtros problemą, kurią siekiate spręsti (prisidėti prie sprendimo)	Nurodykite susijusį NRPP reglamento 3 straipsnio tikslą (pasirinkite iš sąrašo arba nukopijuokite iš darbalapio "ES fondo tikslai")	Pasirinkite Investavimo kryptis pagal Reglamento dėl veiklos rezultatų peržiūros sistemos projekte nurodomas politikos ir intervencines sritis (pasirinkite iš sąrašo arba nukopijuokite iš darbalapio "Intervencinės sritys")		Nurodykite veiklas, kuriomis siūlote spręsti problemą ir trumpai paaiškinkite jų reikalingumą, svarbą (laisvas tekstas)	Pažymėkite, kuriose regiono dalyse tikslinga įgyvendinti remiamas veiklas. Galite rinktis visus ar keletą variantų. Jeigu pasirinkote kitą specifičią teritoriją, nurodykite ją L stulpelyje ("Kitos pastabos ir komentarai")					Pasirinkite, ar investavimo kryptis nukreipta į šiuo metu nesprendžiamas regiono plėtros problemas, jų priežastis (nauja kryptis) ar numatoma tęsti investicijas, atitinkančias 2021-2027 m. regionines pažangos priemones /testinė kryptis)? / Pasirinkite iš	Prireikus nurodykite galimus patobulinimus tęstinėms investavimo kryptims, pateikite nuorodas į duomenų šaltinius ar analizes, pagrindžiančias pasirinktos krypties aktualumą, pateikite kitą Jūsų nuomone svarbią informaciją ir komentarus.
Regiono plėtros problema	ES fondo tikslas	Politikos sritis	Intervencinė sritis	Veiklos	Regiono centras	Savivaldybių centrai	Kiti miestai, miesteliai ir kaimai	Kurortai, kurortinės teritorijos	Kita (specifinė) teritorija	Tęstinumas	Kitos pastabos ir komentarai (neprivaloma)
3. Tvarų Marijampolės regiono augimą stabdo žmogiškojo kapitalo mažėjimas ir sąlygų kurtis neužtikrinimas	(c) stiprinti socialinę sanglaudą remiant žmones ir stiprinant Sąjungos visuomenę bei Sąjungos socialinį modelį: (ii) didinant darbo pasiūlą ir gerinant švietimą bei įgūdžių įgijimą visą gyvenimą, visų pirma skatinant kvalifikacijos kėlimą ir perkvalifikavimą;	Švietimas ir įgūdžiai	Mokytojų rengimas (nepatikslingas išsilavinimo lygis)	3.11. Pedagogų ir dėstytojų rengimas, pritraukimas ir kompetencijų stiprinimas: - pedagogų ir dėstytojų kvalifikacijos tobulinimas; - profesinių pedagoginių studijų organizavimas; - pedagoginių studijų modulių rengimas, sudarant galimybę įgyti papildomo mokomojo dalyko ar specializacijos kompetencijas; - regionui reikalingų pedagogų ir dėstytojų rengimas, pritraukimas bei išlaikymas, taikant būsto, transporto ir kitas skatinimo priemones; - bendradarbiavimas su švietimo įstaigomis stiprinimas, sudarant pedagogams praktikos, stažučių ir profesinio tobulėjimo galimybes; - mokymosi visą gyvenimą, persikvalifikavimo ir užimtumo didinimo programų plėtra. <i>Pedagogų ir dėstytojų kompetencijų stiprinimas pagerintų švietimo paslaugų kokybę, jų atitiktį regiono poreikiams, geriau atlieptų technologinius ir kt. pokyčius.</i>	✓	✓	✓	□	□	Nauja kryptis	
3. Tvarų Marijampolės regiono augimą stabdo žmogiškojo kapitalo mažėjimas ir sąlygų kurtis neužtikrinimas	(c) stiprinti socialinę sanglaudą remiant žmones ir stiprinant Sąjungos visuomenę bei Sąjungos socialinį modelį: (ii) didinant darbo pasiūlą ir gerinant švietimą bei įgūdžių įgijimą visą gyvenimą, visų pirma skatinant kvalifikacijos kėlimą ir perkvalifikavimą;	Švietimas ir įgūdžiai	Ankstyvojo ugdymo įstaigos, mokyklos ir universitetai. Naujų visai arba beveik nedarbių pastatų plėtra ir statyba	3.12. Profesinio mokymo ir aukštojo mokslo kokybės bei infrastruktūros gerinimas: - profesinio mokymo ir aukštojo mokslo pastatų bei mokymosi erdvių modernizavimas ir plėtra; - laboratorijų, praktinio mokymo bazių, įrangos ir kitos mokymo infrastruktūros atnaujinimas pagal regiono darbo rinkos poreikius; - studentų, dėstytojų ir regionui reikalingų specialistų apgyvendinimo galimybių plėtra; - bendro naudojimo infrastruktūros, skirtos švietimo įstaigų, universiteto ir regiono verslo bendradarbiavimui, kūrimas. <i>Materialinės bazės stiprinimas ir modernizavimas kartu su investicijomis į žmogiškuosius išteklius sukurtų didžiausią efektą siekiant darbo rinkos ir darbo jėgos suderinamumo.</i>	✓	✓	✓	□	□	Tęstinė kryptis (tobulintina)	Pažymime, kad šios veiklos gali būti įgyvendinamos ir per kitas Švietimo ir įgūdžių srities (1 lygmens) Švietimo (2 lygmens) 122 intervencinę sritį.
3. Tvarų Marijampolės regiono augimą stabdo žmogiškojo kapitalo mažėjimas ir sąlygų kurtis neužtikrinimas	(c) stiprinti socialinę sanglaudą remiant žmones ir stiprinant Sąjungos visuomenę bei Sąjungos socialinį modelį: (iv) sudarant palankesnes sąlygas naudotis paslaugomis ir susijusia infrastruktūra, įskaitant modernizavimą, skaitmenizaciją ir sveikatos priežiūros sistemų, vaikų ir ilgalaikės priežiūros paslaugų kokybės ir atsparumo didinimą;	Socialinė sritis	Sveikatingumo skatinimas ir ligų prevencija, išskyrus klimato kaitos poveikį sveikatai	3.13. Visuomenės sveikata, fizinis aktyvumas ir psichinė sveikata: - visuomenės sveikatos ir priklausomybių prevencinės veiklos; - psichologinis atsparumas ir emocinė sveikata (paslaugų prieinamumo klausimas apimant tiek jų geografinį prieinamumą, tiek specialistų rengimą, tiek inovatyvių paslaugų formų (skaitmeninės) kūrimą). <i>Šios veiklos įgyvendinimas padėtų siekti ilgesnės sveiko gyvenimo trukmės, vykdant priemones fizinei, psichinei, emocinei sveikatai stiprinti. Tai ypač aktualu visuomenei senstant, o sveikatos sektoriui patiriant išteklių trūkumą.</i>	✓	✓	✓	□	□	Tęstinė kryptis (be esminių pakeitimų)	
3. Tvarų Marijampolės regiono augimą stabdo žmogiškojo kapitalo mažėjimas ir sąlygų kurtis neužtikrinimas	(c) stiprinti socialinę sanglaudą remiant žmones ir stiprinant Sąjungos visuomenę bei Sąjungos socialinį modelį: (iv) sudarant palankesnes sąlygas naudotis paslaugomis ir susijusia infrastruktūra, įskaitant modernizavimą, skaitmenizaciją ir sveikatos priežiūros sistemų, vaikų ir ilgalaikės priežiūros paslaugų kokybės ir atsparumo didinimą;	Švietimas ir įgūdžiai	Sporto ir fizinio aktyvumo skatinimas	3.14. Visuomenės sveikata ir fizinis aktyvumas sukuriant viešą sporto infrastruktūrą <i>Šiuo metu esama viešoji sporto infrastruktūra yra nusidėvėjusi, neatitinka šiuolaikinių kokybės reikalavimų ir nėra pakankamai pritaikyta gyventojų fizinio aktyvumo poreikiams, taip pat trūksta naujos sporto infrastruktūros. Tokios infrastruktūros sukūrimas ir modernizavimas padidintų regiono patrauklumą, gyvenimo kokybę ir sudarytų sąlygas fizinio aktyvumo didinimui.</i>	✓	✓	✓	□	□	Nauja kryptis	
3. Tvarų Marijampolės regiono augimą stabdo žmogiškojo kapitalo mažėjimas ir sąlygų kurtis neužtikrinimas	(c) stiprinti socialinę sanglaudą remiant žmones ir stiprinant Sąjungos visuomenę bei Sąjungos socialinį modelį: (iv) sudarant palankesnes sąlygas naudotis paslaugomis ir susijusia infrastruktūra, įskaitant modernizavimą, skaitmenizaciją ir sveikatos priežiūros sistemų, vaikų ir ilgalaikės priežiūros paslaugų kokybės ir atsparumo didinimą;	Socialinė sritis	Sveikatos priežiūros infrastruktūra. Kitų rūšių pastatų plėtra ir statyba	3.15. Sveikatos paslaugų kokybės ir prieinamumo užtikrinimas investuojant į infrastruktūrą: - patalpų modernizavimas (pvz., intensyvios terapijos skyrius) bei prieinamumo asmenims su negalia gerinimas, slaugos vietų skaičiaus didinimas ir kt.; - Marijampolės ligoninės nenaudojamo pastato įveiklinimas; - paslaugų užtikrinimas ne tik savivaldybių centruose, bet ir labiau nutolusiose vietovėse (ambulatorijų modernizavimas). <i>Investicijos į infrastruktūrą padidintų sveikatos paslaugų kokybę, prieinamumą nepriklausomai nuo gyvenamosios vietos, regiono patrauklumą, padėtų pritraukti specialistus ir svarbiausia - išlaikyti ir gerinti gyventojų sveikatą</i>	✓	✓	✓	□	□	Tęstinė kryptis (tobulintina)	PRIORITETINĖ VEIKLA

Nurodykite regiono plėtros problemą, kurią siekiate spręsti (prisidėti prie sprendimo)	Nurodykite susijusį NRPP reglamento 3 straipsnio tikslą (pasirinkite iš sąrašo arba nukopijuokite iš darbalapio "ES fondo tikslai")	Pasirinkite Investavimo kryptis pagal Reglamento dėl veiklos rezultatų peržiūros sistemos projekte nurodomas politikos ir intervencines sritis (pasirinkite iš sąrašo arba nukopijuokite iš darbalapio "Intervencinės sritys")		Nurodykite veiklas, kuriomis siūlote spręsti problemą ir trumpai paaiškinkite jų reikalingumą, svarbą (laisvas tekstas)	Pažymėkite, kuriose regiono dalyse tikslinga įgyvendinti remiamas veiklas. Galite rinktis visus ar keletą variantų. Jeigu pasirinkote kitą specifinę teritoriją, nurodykite ją L stulpelyje ("Kitos pastabos ir komentarai")					Pasirinkite, ar investavimo kryptis nukreipta į šiuo metu nesprendžiamas regiono plėtros problemas, jų priežastis (nauja kryptis) ar numatoma tęsti investicijas, atitinkančias 2021-2027 m. regionines pažangos priemones (tęstinė kryptis)? (Pasirinkite iš:	Prireikus nurodykite galimus patobulinimus tęstinėms investavimo kryptims, pateikite nuorodas į duomenų šaltinius ar analizes, pagrindžiančias pasirinktos krypties aktualumą, pateikite kitą Jūsų nuomone svarbią informaciją ir komentarus.
Regiono plėtros problema	ES fondo tikslas	Politikos sritis	Intervencinė sritis	Veiklos	Regiono centras	Savivaldybių centrai	Kiti miestai, miesteliai ir kaimai	Kurortai, kurortinės teritorijos	Kita (specifinė) teritorija	Tęstinumas	Kitos pastabos ir komentarai (neprivaloma)
3. Tvarų Marijampolės regiono augimą stabdo žmogiškojo kapitalo mažėjimas ir sąlygų kurtis neužtikrinimas	(c) stiprinti socialinę sanglaudą remiant žmones ir stiprinant Sąjungos visuomenę bei Sąjungos socialinį modelį: (iv) sudarant palankesnes sąlygas naudotis paslaugomis ir susijusia infrastruktūra, įskaitant modernizavimą, skaitmenizaciją ir sveikatos priežiūros sistemų, vaikų ir ilgalaikės priežiūros paslaugų kokybės ir atsparumo didinimą;	Socialinė sritis	Sveikatos priežiūra	3.16. Sveikatos paslaugų kokybės ir prieinamumo užtikrinimas investuojant į įrangą ir paslaugų plėtrą: - trūkstamos įrangos įsigijimas (ypač neįgaliesiems, kuriems reikia spec. įrangos, pvz. mobilių odontologinių krepšių, ginekologinės kėdės pritaikytos neįgaliesiems ir pan.); - mobilių paslaugų plėtra įsigyjant įrangą, automobilius ir kt. <i>Investicijos į modernią įrangą ir paslaugų plėtrą padidintų sveikatos paslaugų kokybę ir prieinamumą įvairioms tikslinėms grupėms.</i>	✓	✓	✓			Tęstinė kryptis (tobulintina)	PRIORITETINĖ VEIKLA
3. Tvarų Marijampolės regiono augimą stabdo žmogiškojo kapitalo mažėjimas ir sąlygų kurtis neužtikrinimas	(c) stiprinti socialinę sanglaudą remiant žmones ir stiprinant Sąjungos visuomenę bei Sąjungos socialinį modelį: (iv) sudarant palankesnes sąlygas naudotis paslaugomis ir susijusia infrastruktūra, įskaitant modernizavimą, skaitmenizaciją ir sveikatos priežiūros sistemų, vaikų ir ilgalaikės priežiūros paslaugų kokybės ir atsparumo didinimą;	Socialinė sritis	Sveikatos priežiūros skaitmenizacija	3.17. Sveikatos paslaugų kokybės ir prieinamumo užtikrinimas investuojant į paslaugų skaitmeninimą. <i>Investicijos į sveikatos priežiūros įstaigų vidinių sistemų modernizavimą sudarytų prielaidas efektyvesniam sveikatos priežiūros paslaugų administravimui.</i>	✓	✓	✓			Nauja kryptis	
3. Tvarų Marijampolės regiono augimą stabdo žmogiškojo kapitalo mažėjimas ir sąlygų kurtis neužtikrinimas	(c) stiprinti socialinę sanglaudą remiant žmones ir stiprinant Sąjungos visuomenę bei Sąjungos socialinį modelį: (iv) sudarant palankesnes sąlygas naudotis paslaugomis ir susijusia infrastruktūra, įskaitant modernizavimą, skaitmenizaciją ir sveikatos priežiūros sistemų, vaikų ir ilgalaikės priežiūros paslaugų kokybės ir atsparumo didinimą;	Socialinė sritis	Sveikatos priežiūra	3.18. Sveikatos paslaugų teikimo užtikrinimas investuojant į žmogiškuosius išteklius – sveikatos paslaugas teikiančių specialistų rengimas, pritraukimas ir išlaikymas (parama studijoms, būstui ir kt.). <i>Siekiant užtikrinti aukštą paslaugų kokybę ir jų pakankamumą būtinos investicijos į žmogiškuosius išteklius (specialistų išlaikymas, kompetencijų stiprinimas).</i>	✓	✓				Tęstinė kryptis (tobulintina)	
3. Tvarų Marijampolės regiono augimą stabdo žmogiškojo kapitalo mažėjimas ir sąlygų kurtis neužtikrinimas	(a) remti Sąjungos tvarų klestėjimą visuose regionuose: (vii) remiant socialinį ir įperkamą būstą;	Būstas ir infrastruktūra	Nauji visai arba beveik netaršų socialinių ir įperkamų gyvenamųjų pastatų plėtra ir statyba	3.19. Socialinio būsto fondo plėtra visoms pažeidžiamoms grupėms statant pastatus socialiniame būste. <i>Socialinio būsto fondo plėtra padėtų užtikrinti būsto prieinamumą pažeidžiamoms visuomenės grupėms ir sudarytų sąlygas suteikti ji didesnei daliai jo laukiančių.</i>	✓	✓				Tęstinė kryptis (be esminių pakeitimų)	
3. Tvarų Marijampolės regiono augimą stabdo žmogiškojo kapitalo mažėjimas ir sąlygų kurtis neužtikrinimas	(a) remti Sąjungos tvarų klestėjimą visuose regionuose: (vii) remiant socialinį ir įperkamą būstą;	Energetika	Esminė socialinių būstų renovacija, įskaitant atsparumo klimato kaitai didinimo priemones	3.20. Socialinio būsto fondo kokybės užtikrinimas visoms pažeidžiamoms grupėms esamus, tačiau reikalavimų neatitinkančius socialinius būstus modernizuojant (įskaitant energijos efektyvumo priemonių diegimą). <i>Dalis socialinių būstų neatitinka šiuolaikinių reikalavimų, todėl šios veiklos investicijos padėtų pagerinti gyvenimo sąlygas pačiuose pažeidžiausiosiomis tikslinėms grupėms.</i>	✓	✓				Nauja kryptis	Pažymime, kad šios veiklos gali būti įgyvendinamos ir per kitą Būsto ir infrastruktūros srities (1 lygmens) Socialinio ir įperkamo būsto (2 lygmens) 310 intervencinę sritį.
3. Tvarų Marijampolės regiono augimą stabdo žmogiškojo kapitalo mažėjimas ir sąlygų kurtis neužtikrinimas	(c) stiprinti socialinę sanglaudą remiant žmones ir stiprinant Sąjungos visuomenę bei Sąjungos socialinį modelį: (iii) skatinant lygias galimybes visiems, remiant tvirtas socialinės apsaugos sistemas, skatinant socialinę įtrauktį ir kovojant su skurdu bei benamyste, taip pat remiant investicijas į socialinę infrastruktūrą;	Socialinė sritis	Asmenų su negalia socialinės įtraukties ir galimybių naudotis kokybiškomis paslaugomis priemonės	3.21. Socialinės paslaugos suaugusiems asmenims su negalia: - ilgalaikės socialinės globos paslaugų užtikrinimas suaugusiems asmenims su negalia, kuriant specializuotas slaugos ir socialinės globos namus (atsižvelgiant į Socialinės globos normų aprašo 4 priedo „Senyvo amžiaus asmenų ir suaugusių asmenų su negalia ilgalaikės (trumpalaikės) socialinės globos normos, taikomos socialinės globos namams, stacionariems ilgalaikės priežiūros įstaigoms, grupinio gyvenimo namams ir bendro gyvenimo namams" 13.1 ir 13.2 punktu reikalavimus, taikomas nuo 2030 m.); - suaugusiems asmenims su negalia naujai steigiami grupinio gyvenimo namai, bendro gyvenimo namai ir pan. <i>Šios veiklos įgyvendinimas (paslaugų įvairovės ir prieinamumo didinimas) aktualus siekiant mažinti našą artimiesiems, prižiūrintiems neįgalius šeimos narius, didinti jų įsitraukimą į darbo rinką, o neįgaliesiems – išlikti savarankiškais ar iš dalies savarankiškais kuo ilgiau</i>	✓	✓	✓			Tęstinė kryptis (tobulintina)	

Nurodykite regiono plėtros problemą, kurią siekiate spręsti (prisidėti prie sprendimo)	Nurodykite susijusį NRPP reglamento 3 straipsnio tikslą (pasirinkite iš sąrašo arba nukopijuokite iš darbalapio "ES fondo tikslai")	Pasirinkite Investavimo kryptis pagal Reglamento dėl veiklos rezultatų peržiūros sistemos projekte nurodomas politikos ir intervencinės sritis (pasirinkite iš sąrašo arba nukopijuokite iš darbalapio "Intervencinės sritys")		Nurodykite veiklas, kuriomis siūlote spręsti problemą ir trumpai paaiškinkite jų reikalingumą, svarbą (laisvas tekstas)	Pažymėkite, kuriose regiono dalyse tikslinga įgyvendinti remiamas veiklas. Galite rinktis visus ar keletą variantų. Jeigu pasirinkote kitą specifinę teritoriją, nurodykite ją L stulpelyje ("Kitos pastabos ir komentarai")					Pasirinkite, ar investavimo kryptis nukreipta į šiuo metu nesprendžiamas regiono plėtros problemas, jų priežastis (nauja kryptis) ar numatoma tęsti investicijas, atitinkančias 2021-2027 m. regionines pažangos priemones (tęstinė kryptis)? / Pasirinkite iš:	Prireikus nurodykite galimus patobulinimus tęstinėms investavimo kryptims, pateikite nuorodas į duomenų šaltinius ar analizes, pagrindžiančias pasirinktos krypties aktualumą, pateikite kitą jūsų nuomone svarbią informaciją ir komentarus.
Regiono plėtros problema	ES fondo tikslas	Politikos sritis	Intervencinė sritis	Veiklos	Regiono centras	Savivaldybių centrai	Kiti miestai, miesteliai ir kaimai	Kurortai, kurortinės teritorijos	Kita (specifinė) teritorija	Tęstinumas	Kitos pastabos ir komentarai (neprivaloma)
3. Tvarų Marijampolės regiono augimą stabdo žmogiškojo kapitalo mažėjimas ir sąlygų kurtis neužtikrinimas	(c) stiprinti socialinę sanglaudą remiant žmones ir stiprinant Sąjungos visuomenę bei Sąjungos socialinį modelį; (iv) sudarant palankesnes sąlygas naudotis paslaugomis ir susijusia infrastruktūra, įskaitant modernizavimą, skaitmenizaciją ir sveikatos priežiūros sistemų, vaikų ir ilgalaikės priežiūros paslaugų kokybės ir atsparumo didinimą;	Socialinė sritis	Asmenų su negalia galimybių įsidarbinti gerinimas	3.22. Socialinės paslaugos – asmenų su negalia įtraukimo į darbo rinką skatinimas (IT mokymai asmenims su negalia, darbo vietų pritaikymas asmenims su negalia ir pan.). <i>Šios veiklos įgyvendinimas padėtų didinti asmenų su negalia savarankiškumą, integraciją į visuomenę, dalyvavimą darbo rinkoje. Priemonės galėtų būti skirtos tiek darbdaviams (darbo vietų pritaikymas), tiek asmenims su negalia (pritaikymas prie darbo rinkos poreikių, mokymasis).</i>	☒	☒	☒	☐	☐	Nauja kryptis	Paramos gavėjai galėtų būti verslai, kurie suinteresuoti darbuotojų pritraukimu.
3. Tvarų Marijampolės regiono augimą stabdo žmogiškojo kapitalo mažėjimas ir sąlygų kurtis neužtikrinimas	(c) stiprinti socialinę sanglaudą remiant žmones ir stiprinant Sąjungos visuomenę bei Sąjungos socialinį modelį; (iv) sudarant palankesnes sąlygas naudotis paslaugomis ir susijusia infrastruktūra, įskaitant modernizavimą, skaitmenizaciją ir sveikatos priežiūros sistemų, vaikų ir ilgalaikės priežiūros paslaugų kokybės ir atsparumo didinimą;	Socialinė sritis	Ilgalaikė priežiūra	3.23. Ilgalaikės priežiūros paslaugų plėtra (slauga, ir t.t.) senyvo amžiaus asmenims, asmenims su sunkiomis negaliomis. <i>Senėjant visuomenei būtina užtikrinti ilgalaikės priežiūros paslaugų prieinamumą (šiuo metu eiles šioms paslaugoms gauti) ir jų kokybę. Šios veiklos įgyvendinimas padidintų šeimos narių, slaugančių savo artimuosius, įsitraukimą į darbo rinką bei orią senatvę šių paslaugų gavėjams.</i>	☒	☒	☒	☐	☐	Tęstinė kryptis (tobulintina)	
3. Tvarų Marijampolės regiono augimą stabdo žmogiškojo kapitalo mažėjimas ir sąlygų kurtis neužtikrinimas	(c) stiprinti socialinę sanglaudą remiant žmones ir stiprinant Sąjungos visuomenę bei Sąjungos socialinį modelį; (iii) skatinant lygias galimybes visiems, remiant tvirtas socialinės apsaugos sistemas, skatinant socialinę įtrauktį ir kovojant su skurdu bei benamyste, taip pat remiant investicijas į socialinę infrastruktūrą;	Socialinė sritis	Kovos su benamyste priemonės	3.24. Socialinės paslaugos soc. rizikos asmenims, benamiams – kompleksinių paslaugų, apimančių apgyvendinimą (pvz. apsaugotus būstus), psichosocialinę pagalbą, socialinių įgūdžių ugdymą, pagalbą įsidarbinant ir integraciją į bendruomenę, plėtra. <i>Šios paslaugos padėtų mažinti socialinę atskirtį, integruoti į visuomenę labiausiai pažeidžiamus asmenis.</i>	☒	☒	☐	☐	☐	Tęstinė kryptis (tobulintina)	Į paslaugų teikimą gali būti įtraukiamos NVO
3. Tvarų Marijampolės regiono augimą stabdo žmogiškojo kapitalo mažėjimas ir sąlygų kurtis neužtikrinimas	(c) stiprinti socialinę sanglaudą remiant žmones ir stiprinant Sąjungos visuomenę bei Sąjungos socialinį modelį; (iv) sudarant palankesnes sąlygas naudotis paslaugomis ir susijusia infrastruktūra, įskaitant modernizavimą, skaitmenizaciją ir sveikatos priežiūros sistemų, vaikų ir ilgalaikės priežiūros paslaugų kokybės ir atsparumo didinimą;	Socialinė sritis	Socialinės integracijos priemonės, įskaitant galimybę naudotis paslaugomis asmenims, kuriems gresia skurdas ar socialinė atskirtis	3.25. Psichosocialinių paslaugų plėtra: - Ilgalaikių mobilių komandų įkūrimas (greita, lanksti pagalba gyventojams jų gyvenamosiose vietose, ypač tiems, kam sunku atvykti į socialinių paslaugų centrą); - Skaitmeninės emocinės paramos platformos plėtra/sukūrimas (internetinės platformos sukūrimas, kurioje gyventojai anonimiškai galėtų kreiptis emocinės pagalbos ir kt.); - Bendruomenės emocinės sveikatos stiprinimo programų kūrimas (kurti „emocinio saugumo erdves“ bendruomenėje – vietas, kur bendruomenės nariai gali ateiti pabendrauti ir gauti reikiamą pagalbą, organizuoti savitarpio pagalbos grupes, kur gyventojai turėtų galimybę dalintis patirtimi ir palaikyti vieni kitus, rengti reguliarius grupinius užsiėmimus krizės valdymo temomis ir kt.); - Savanorių programų plėtra (kurti ir plėsti savanorių tinklus, kurie teiktų emocinę paramą ar praktinę pagalbą gyventojams (pvz. seneliams), organizuoti savanorių mokymus, padedančius ugdyti jų emocinį raštingumą, bendravimo įgūdžius ir k.t.). <i>Šios veiklos įgyvendinimas padėtų užtikrinti paslaugas įvairioms tikslinėms grupėms, susiduriantioms su socialine atskirtimi ir skurdo rizika.</i>	☒	☒	☒	☐	☐	Tęstinė kryptis (tobulintina)	Į paslaugų teikimą gali būti įtraukiamos NVO

Nurodykite regiono plėtos problemą, kurią siekiate spręsti (prisidėti prie sprendimo)	Nurodykite susijusį NRPP reglamento 3 straipsnio tikslą (pasirinkite iš sąrašo arba nukopijuokite iš darbalapio "ES fondo tikslai")	Pasirinkite Investavimo kryptis pagal Reglamento dėl veiklos rezultatų peržiūros sistemos projekte nurodomas politikos ir intervencines sritis (pasirinkite iš sąrašo arba nukopijuokite iš darbalapio "Intervencinės sritys")		Nurodykite veiklas, kuriomis siūlote spręsti problemą ir trumpai paaiškinkite jų reikalingumą, svarbą (laisvas tekstas)	Pažymėkite, kuriose regiono dalyse tikslinga įgyvendinti remiamas veiklas. Galite rinktis visus ar keletą variantų. Jeigu pasirinkote kitą specifinę teritoriją, nurodykite ją L stulpelyje ("Kitos pastabos ir komentarai")					Pasirinkite, ar investavimo kryptis nukreipta į šiuo metu nesprendžiamas regiono plėtos problemas, jų priežastis (nauja kryptis) ar numatoma tęsti investicijas, atitinkančias 2021-2027 m. regionines pažangos priemones (testinė kryptis)? / Pasirinkite iš:	Prireikūs nurodykite galimus patobulinimus testinėms investavimo kryptims, pateikite nuorodas į duomenų šaltinius ar analizes, pagrindžiančias pasirinktos krypties aktualumą, pateikite kitą Jūsų nuomone svarbią informaciją ir komentarus.
Regiono plėtos problema	ES fondo tikslas	Politikos sritis	Intervencinė sritis	Veiklos	Regiono centras	Savivaldybių centrai	Kiti miestai, miesteliai ir kaimai	Kurortai, kurortinės teritorijos	Kita (specifinė) teritorija	Tęstinumas	Kitos pastabos ir komentarai (neprivaloma)
3. Varyų Marijampolės regiono augimą stabdo žmogiškojo kapitalo mažėjimas ir sąlygų kurtis neužtikrinimas	(a) remti Sąjungos tvary klestėjimą visuose regionuose: (x) remiant efektyvią vandentvarką, kokybę ir atsparumą, aplinkos apsaugą, prisitaikymą prie klimato kaitos, atsparumą klimato kaitai ir stiprinant biologinę įvairovę, dirvožemio kokybę ir gamtos išteklius, skatinant žiedišumą, bioekonomiką ir platesnį išteklių naudojimo efektyvumą, stiprinant taršos prevenciją, kontrolę ir valymą, saugant ir atkuriant gamtą bei stiprinant biologinę įvairovę ir gamtos išteklius, taip pat propaguojant naujojo europinio bauhauzo sprendimus apstatytoje aplinkoje;	Aplinka ir klimatas	Žmonėms vartoti skirtos vandens tiekimas (ėmimo, valymo, laikymo ir paskirstymo infrastruktūra), įskaitant kokybės atitikties užtikrinimo priemones, efektyvumo didinimo (pvz., vandens nuotekio lygio mažinimo) priemones, atnaujinimą, priežiūrą ir vandens prieinamumo didinimą	3.26. Geriamojo vandens ir nuotekų sistemų plėtra: - Vandens ir nuotekų sistemų (tinklai, įrenginiai) plėtra (nauja statyba), kapitalinis remontas ir rekonstrukcija, vandens kokybės gerinimas; - Individualių nuotekų valymo įrenginių kaimo vietovėse įrengimas; - Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų surinkimo tinklų plėtra (nauja statyba), kapitalinis remontas ir rekonstrukcija gyvenamosiose vietovėse, kuriose gyventojų skaičius mažesnis nei 200 gyv.; - Taip pat kitos vandentvarkos infrastruktūros plėtra (elektros generatorių įrengimas, hidrodinaminių mašinų bei krautuvo įsigijimas, techninės ir programinės įrangos įsigijimas). <i>Augant vandens suvartojimui ir didėjant nuotekų kiekiui, būtinos investicijos į vandens tiekimo ir nuotekų sistemas. Infrastruktūra dažnai yra pasenusi, vanduo neatitinka kokybinių parametrų, nuotekų tvarkymas neatitinka reikalavimų. Taip pat būtina spręsti kaimo vietovių problemas – kadangi, dėl mažo gyventojų tankio kai kuriose regiono kaimiškose vietovėse centralizuotos paslaugos ir tinklų įrengimas nėra racionalios, būtinas individualių sistemų diegimas. Taip pat aktualus nepertraukiamas vandens tiekimas esant elektros tiekimo sutrikimams.</i>	☒	☒	☒	☐	☐	Tęstinė kryptis (tobulintina)	PRIORITETINĖ VEIKLA Pažymime, kad šios veiklos gali būti įgyvendinamos ir per kitas – Aplinkos ir klimato politikos sritys (1 lygmens), Vandens (2 lygmens) 297 ir 299 intervencines sritis
3. Varyų Marijampolės regiono augimą stabdo žmogiškojo kapitalo mažėjimas ir sąlygų kurtis neužtikrinimas	(a) remti Sąjungos tvary klestėjimą visuose regionuose: (x) remiant efektyvią vandentvarką, kokybę ir atsparumą, aplinkos apsaugą, prisitaikymą prie klimato kaitos, atsparumą klimato kaitai ir stiprinant biologinę įvairovę, dirvožemio kokybę ir gamtos išteklius, skatinant žiedišumą, bioekonomiką ir platesnį išteklių naudojimo efektyvumą, stiprinant taršos prevenciją, kontrolę ir valymą, saugant ir atkuriant gamtą bei stiprinant biologinę įvairovę ir gamtos išteklius, taip pat propaguojant naujojo europinio bauhauzo sprendimus apstatytoje aplinkoje;	Aplinka ir klimatas	Namų ūkių atliekų tvarkymas Priemonės, kuriomis iš esmės užtikrinama atliekų prevencija, rūšiuojamasis surinkimas, rūšiavimas, parengimas pakartotiniam naudojimui, perdirbimas, išskyrus biologines atliekas	3.27. Atliekų susidarymo prevencijos ir tvarkymo plėtra: - Konteinerinių atliekų surinkimo aikštelių tinklo išplėtimas, konteinerių konteinerinėms aikštelėms įsigijimas; - Investicinio projekto parengimas siekiant MBA pritaikyti bioskaidžius (tame tarpe maisto (virtuvės) atliekų tvarkymui. Siekiant sudaryti sąlygas Marijampolės mechaniniu biologiniu apdorojimu atskirai perdirbti iš gyventojų rūšiuojamųjų būdu surinktas maisto ir virtuvės atliekas, būtina įsigyti teleskopinį krautuvą, lėtaiį pirminį smulkintuvą, mobilių būgninį sijotuvą, oro separatorių (Windsifteri); - Atliekų rūšiavimo konteinerių įsigijimas į konteinerių aikšteles ir didelių gabaritų atliekų surinkimo aikšteles; - Praplėsti sąvartyno dujų surinkimą trečioje ir ketvirtoje sąvartyno celėse. <i>Šios veiklos įgyvendinimas sudarytų prielaidas gerinti atliekų surinkimą, rūšiavimą, perdirbimą Marijampolės regione.</i>	☒	☒	☒	☐	☐	Tęstinė kryptis (be esminių pakeitimų)	Pažymime, kad šios veiklos gali būti įgyvendinamos ir per kitas – Aplinkos ir klimato politikos sritys (1 lygmens), Žiedinės ekonomikos (2 lygmens) 263, 265, 267 intervencines sritis
3. Varyų Marijampolės regiono augimą stabdo žmogiškojo kapitalo mažėjimas ir sąlygų kurtis neužtikrinimas	(a) remti Sąjungos tvary klestėjimą visuose regionuose: (x) remiant efektyvią vandentvarką, kokybę ir atsparumą, aplinkos apsaugą, prisitaikymą prie klimato kaitos, atsparumą klimato kaitai ir stiprinant biologinę įvairovę, dirvožemio kokybę ir gamtos išteklius, skatinant žiedišumą, bioekonomiką ir platesnį išteklių naudojimo efektyvumą, stiprinant taršos prevenciją, kontrolę ir valymą, saugant ir atkuriant gamtą bei stiprinant biologinę įvairovę ir gamtos išteklius, taip pat propaguojant naujojo europinio bauhauzo sprendimus apstatytoje aplinkoje;	Aplinka ir klimatas	Kita (nenurodyta) intervencinė sritis	3.28. Vandens teikinių valymas <i>Šios veiklos įgyvendinimas sudarytų prielaidas pagerinti aplinkos būklę.</i>	☐	☒	☒	☐	☐	Nauja kryptis	